

**YARIK DUDAK/DAMAKLI
YENİ DOĞAN BEBEKLERİN
EBEVEYNLERİ İÇİN BİLGİLER**

***Yüzümle Mutluyum
Derneği***

YARIK DUDAK VE YARIK DAMAK NE DEMEKTİR?

Yarık dudak, dudakta yer alan bir açıklıktır. Yarık damak ise benzer bir açıklığın ağzın tavanında gözlenmesidir. Bu yarıklar doğumdan önce bebeğin gelişimi sırasında dudak ya da damağın gelişiminin tamamlanamaması sonucunda ortaya çıkar. Bebeğin dudak ve damağı hamileliğin ilk 3 ayında birbirinden ayrı olarak oluşur. Dudağın sağ ve sol kısımları üst dudakta gözlenen 2 dikey çizgiyi oluşturacak şekilde birbirleri ile kaynaşır. Benzer bir şekilde normal damağın oluşumunda da damağın sağ ve sol kısımları orta hatta birleşir. Normal bir damakta görülebilen önden arkaya doğru uzanan hat, birleşmenin nerede meydana geldiğini gösterir.

BEBEĞİMİZİN AĞZININ TAM OLARAK GELİŞEMEMESİNİN NEDENİ NEDİR?

Bu sorunun cevabını tam olarak bilmesek de bu durumun sizin yaptığınız herhangi bir hatadan kaynaklanmadığını biliyoruz. Genellikle yarıklar genetik yatkınlıktan kaynaklanmaktadır. Bazı yarıklar başka problemlerle birlikte görülür ve birlikte görüldüğü sendromla ilişkili olabilir. Bu durumun sizin hatanız olmadığından emin olabilirsiniz. Yarıkların birçok olası sebebi vardır. Bu sebepler hakkında daha çok bilgi edinmek için uzmanlar tarafından araştırmalar yapılmaktadır.

DUDAK/DAMAK YARIKLIĞININ GÖRÜLME SIKLIĞI NEDİR?

Yarık dudak ve/veya damak yeni doğan bebeklerde en sık görülen problemlerden biridir. Amerika'da her yıl 6800'ün üzerinde bebek yarıkla doğuyor. Bu her 600 canlı doğumdan 1'nin yarıkla doğması demektir. Ülkemizde yapılan bir araştırmada ise her 1000 doğumda bir yarıklı gözlendiğini ortaya koymuştur (Tunçbilek, 1973)¹

BEBEĞİMİZE NASIL YARDIM EDİLEBİLİR?

Yarık dudak genellikle doğumdan sonra ilk birkaç ay içinde düzeltilebilir. Yarık damak için ise bundan birkaç ay sonra müdahale edilir. Müdahale için kesin zaman aralığı cerrahi müdahaleyi yapacak olan doktorun bebeğin sağlık durumu ve gelecekteki gelişimi hakkındaki düşüncelerine bağlı olarak belirlenir.

BEBEĞİMİZ NORMAL BİR ŞEKİLDE/GEREKTİĞİ GİBİ BESLENEBİLİR Mİ?

Yarık dudak/damaklı bebeklerin bazılarında beslenme açısından hiç problem olmazken ya da çok az problem görülürken bazılarında daha fazla zorluk yaşanabilmektedir. Özel biberonların kullanımı ve bebeğin dikkatli bir şekilde belli pozisyonlarda tutulması beslenmede kolaylık sağlayabilmektedir. Pediatristiniz bu konuda size gerekli bilgiyi verecektir.

¹Bu bilgi çevirmen tarafından eklenmiştir.

BEBEĞİMİZ KONUŞMAYI ÖĞRENİRKEN PROBLEM YAŞAYACAK MI?

Eğer yarık sadece dudağı etkiliyorsa konuşmada problem pek görülmez. Fakat, yarık damağı olan birçok çocuk konuşma terapistinden yardım almakta, bazıları konuşmalarını geliştirmek için ek operasyonlara ihtiyaç duyulabilmektedir.

BEBEĞİMİZDE ZEKÂ GERİLİĞİ OLACAK MI?

Yarık dudak/damak ve zekâ geriliğı arasında hiçbir ilişki yoktur. Ancak yarık farklı sebeplerden kaynaklanıyorsa (örneğin bir sendrom gibi) öğrenme kabiliyeti bazen etkilenebilmektedir.

BEBEĞİMİZ İÇİN GEREKLİ TEDAVİ MASRAFLARINI NASIL KARŞILAYACAĞIZ?

Yarık dudak ve damak ameliyatları ya da olası ortodontik masraflar SGK tarafından karşılamaktadır².

YARIK DUDAK/DAMAKLI BEBEKLERİ OLDUĞUNDA DİĞER EBEVEYNLER NASIL HİSSEDİYOR?

Bu durumda ebeveynlerin kötü hissetmesi oldukça doğal olmakla birlikte endişe, kaygı ve acı hisleri bu gibi durumlarda sıklıkla görülebilmektedir. Aile hekiminiz ve hastane çalışanları sizi bebeğinizin durumu hakkında bilgi verecek uzmanlara yönlendireceklerdir.

AKRABALARIMIZA VE ARKADAŞLARIMIZA BEBEĞİMİZİN DURUMUNU NASIL ANLATABİLİRİZ?

Çoğu yeni anne-baba bunun zor bir durum olduğunu düşünmektedir. Bu konuda rahatsız hissetseniz de bu durumu yakınlarınıza olabildiğince çabuk açıklamanız da oldukça önemlidir. Bu durumda olabildiğince direkt/dolaysız ve dürüst olmaya gayret edin. Bebeğinizin yarık dudak/damak sorunuyla özdeşleştirilmemesi gerektiğini, çok daha önemli olumlu özellikleri olduğunu hatırlatın. En yakınlarınızın anneyi ve bebeğı hastanedeyken ziyaret etmeleri bu durumu kolaylaştıracaktır. Onların sorularını yanıtlarken bu siteden edindiğiniz bilgileri kullanabilirsiniz.

“TAVŞAN DUDAK” TANIMI NE ANLAMA GELİYOR?

Dudaklarının ortasında doğal bir çentik olmasından dolayı bu tanım kullanılmaktadır. Fakat bu tanım profesyoneller tarafından pek kullanılmaz çünkü doğru olmayan ve duyarsız bir tanım olarak kabul edilir. “Yarık dudak” bu durumun doğru tanımıdır.

²Bu bilgi Türkiye’deki sağlık sisteminin farklı olması nedeniyle editör tarafından eklenmiştir.

NASIL DAHA FAZLA BİLGİ ALABİLİRİM?

“Cleft Palate Foundation”ın yarık dudak damaklı çocukların ebeveynlerine yönelik yayınları bulunmaktadır. Bu yayınlar çok yakında Türkçe’ye çevrilecektir. Yarık dudak/damakla dünyaya gelen bir bebeğin ideal bakımı için doktor, diş hekimi, konuşma terapisti ve ilgili diğer uzmanlardan oluşan bir ekibin takibinde olması çok önemlidir.

Dudak-damak yarıklığıyla ilgili daha ayrıntılı bilgi için;

İstanbul Medipol Üniversitesi Dil, Konuşma ve Yutma Terapisi ve Yenilikçi Teknolojiler Araştırma ve Uygulama Merkezi (MEDKOM)

Adres: İstanbul Medipol Üniversitesi Kavacık Güney Yerleşke, Göztepe Mahallesi, Atatürk caddesi No:40/16 34815 Beykoz İstanbul

Tel: 0216 681 18 90

Web: <http://medkom.medipol.edu.tr/>